

Den blå färgens sällsamma verkningar

Av Erik Hallström

Kanske även någon bland denna tidnings läsare hört påståendet, att flugor ej gå på blå väggar. Sekreteraren för en stor engelsk arkitektsammanslutning gjorde nyligen en resa i Frankrike. Där slog det honom, att talrika väggar i sjukhus och kliniker voro strukna i någon mellanton av blått. På hans fråga angående orsaken till denna speciella färgutstyrelse meddelades honom både av läkare och arkitekter, att den blå färgen tjänade till att hålla flugorna på avstånd; de sky nämligen rum, som äro strukna i blått.

Man skulle ju kunna tänka sig, att den blå färgen innehölle arsenik eller något annat gift, som flugorna instinktivt flydde. Detta var emellertid ej fallet. Av samma orsak har en arkitekt i Danmark försett slakthus, charkuterifabriker och -afärer med blå innerväggar. Senare har han tillämpat denna princip också i kök. En engelsk kemist berättar i ett engelskt fackblad, att han sedan årtal alltid rekommenderar att låta måla väggarna i kök och matrum och även kärl för förvaring av kött i blått, emedan detta är det bästa medlet att skrämma flugorna på flykten. Flera sådana iakttagelser berättas från England och till och med från Indien. Ja, det påstås också, att i blåmålade rum kan man låta animaliska livsmedel stå obetäckta; flugorna visa intet intresse för dem.

I verkligheten torde de blå väggarna i operationssalar o. d. i Frankrike vara att tillskriva andra orsaker. Till för kort tid sedan var det så att säga naturligt, att vitt skulle vara den mest ändamålsenliga färgen för operationsrum, sjukrum och -salar. Genom en sådan färgbehandling ansåg man sig ha största garanti för renlighet och likaså för mesta möjliga ljus. Men somliga kirurger äro av den åsikten, att skillnaden mellan salens rikliga, bländande ljus och mörkret i sår djupet är så stor, att läkaren endast med svårighet kan anpassa sig efter den snabba övergången. Anhängarna av denna åsikt föredraga därför blågrå eller gråblå strykningar eller kakelbeklädnad i operationsrummet; endast den övre delen av väggarna och taket äro vita.

Det stora flertalet kirurger — även i Frankrike — går visserligen ej med på dessa åsikter. Dessa läkare anse vita väggar och dukar (för operatio-

nen) som de bästa och kunna därav ej märka något trötthetsinflytande på ögat.

I sjukhus använder man av psykiska orsaker ofta tonade väggar, och både patienter och personal kunna berätta gynnsamma erfarenheter härav. Den blå färgens själsliga inflytande visar sig i att den lugnar och mildrar. Nervösa, neurasteniska personer känna sig bättre därav, och på sanatorier för nervsjuka har man utnyttjat denna iakttagelse i likhet med vad man gjort med den röda färgen i uppiggande och uppmuntrande syfte. Under de tidigaste barnåren är vanligen rött älsklingsfärgen. Men senare, då barnet känner sig för mycket påverkat av det eggande och retande röda, vänder sig instinktivt förkärleken mer mot de färger, som utöva ett lugnande inflytande, d. v. s. blått och grönt. För det mesta håller detta tycke i sig ganska länge. Om man ordnar färgerna efter deras gunst och popularitet hos människan, så komma brunt och svart sist.

Blått och med blått tonade färger betecknas å andra sidan som »kalla» i motsats till de »varma» tonerna av färger, som innehålla rött och gult. I New York lät en fabrikant, enligt vad som berättas i »Journal Suisse des Maîtres Plâtriers-Peintres», måla damlunchrummet i sin fabrik blått. Sedan började emellertid arbeterskorna och kontoristerna klaga över, att det kändes så kallt i lunchrummet; de måste taga på sig västar eller kappor, då de vistades där. Företagets värmeingenjör tillkallades, men med stöd av den termostatiske registraturen kunde denne påvisa, att temperaturen i rummet var precis densamma som förut, då ingen klagat över att det känts kyligt. Temperaturen var också den normala i de övriga lokalerna.

Trots detta ville klagomålen över det *kyliga blå rummet* ej upphöra. En expert rekommenderade att stryka nedre delen av rummet orangefärgat, så ock stolarna. Detta verkställdes också med resultat, att klagomålen tystnade som genom ett trollslag, precis som om rummet i verkligheten blivit bättre uppvärmt. I sådana fall är det ej riktigt att helt enkelt tala om »inbillning». Färgerna i vår närmaste omgivning influera otvivelaktigt på vårt kroppsliga och själsliga välbefinnande på samma sätt som värme, luftning o. d. Om detta inflytande är dock människan i allmänhet endast sällan medveten.